

Náměty na aktivity k Týdnu lesů 2016 pro lesníky a lesní pedagogy

Poslání Týdne lesů 2016

OBNOVA LESA – POMÁHÁME LESŮM RŮST

- **Lesnatost** českých zemí za Marie Terezie (1790) **byla pouhých 25 %**,
- díky úsilí několika generací lesníků se plocha lesa v ČR **za posledních 200 let zvýšila na 34 %**,
- úkolem lesníků při trvale udržitelném hospodaření v lesích je **zachovat rovnováhu mezi kácením stromů a jejich výsadbou** – a to tak, abychom uchovali kvalitní a zdravé lesy budoucím generacím, a stávající generace přitom mohla využívat tak báječnou a obnovitelnou surovinu, jakou je dřevo,
- **lesníci v ČR** ročně zajistí vysazení **123 milionů stromů** (když je zasadíme do jedné řady asi 1 m od sebe, vytvoříme pás dlouhý 123 tisíc kilometrů, kterým naší planetu **Zemi obtočíme celou 3x** kolem rovníku!),
- **lesník je odborník.**

Vážení lesníci,

budeme rádi, pokud se s námi zapojíte do lesnické osvěty během května 2016 u příležitosti Týdne lesů.

PŘED AKCÍ

Uspořádejte jeden či více programů lesní pedagogiky dle Vašich možností. Program inzerujte jako akci lesníků k Týdnu lesů, propaguejte ji (leták, úprava webových stránek atd.)

Informujte nás o akci v předstihu na ovv@uhul.cz, zaneseme ji do KALENDÁŘE na webových stránkách lesní pedagogiky, dodáme Vám informační letáky a metodický balíček pro učitele.

BĚHEM AKCE

V rámci akce se zaměřte na obnovu lesa, provádějte podle svých možností 1–2 aktivity (nebo rovnou všechny ☺) uvedené na druhé straně. V rámci obnovy lesa vysvětluje akci pouze sdělení uvedená v odstavci „Poslání Týdne lesů 2016“, různými slovy, různým způsobem.

PO AKCI

Nezapomeňte učitelům věnovat jako dárek metodický balíček (metodické listy, návod a masku ke hře na klikoroha, v nových atraktivních deskách lesní pedagogiky). A zašlete nám opět na [e-mail ovv@uhul.cz](mailto:ovv@uhul.cz) několik fotografií – vyvěsíme je na facebook a webové stránky lesní pedagogiky.

Uvedené aktivity jsou vyzkoušené pro MŠ a 1. stupeň ZŠ. Je však možné upravit pro jakoukoli cílovou skupinu. Zároveň pomůcky lze různě nahradit jinými tak, aby smysl aktivity byl zachován.

Nejdůležitější nejsou samotné aktivity, ale **lesnický příběh**, který lesníci dokáží dětem při konání akcí k Týdnu lesů 2016 předat. Jakékoli aktivity jsou pouze doplňkové.

Nikdy nezapomeňte na lesnický příběh, letos svázaný s obnovou lesa ☺

Zdroj aktivit: Rukověť pro začínající lesní pedagogy, účelová publikace Sdružení lesních pedagogů ČR, a Archiv ÚHÚL

www.lesnipedagogika.cz

www.facebook.com/lesnipedagogika

www.twitter.com/ForestPedCZ

Jak roste les

Délka aktivity: 15 minut

Cíl aktivity: Vysvětlení role lesníka při zakládání a růstu lesa, uvědomění si dlouhodobosti života lesa ve srovnání s životem člověka

Pomůcky: žádné, je třeba vhodné lesní prostředí – s různě odstupňovanými věkovými fázemi růstu lesa

Průběh aktivity:

- V porostu s malými stromky (cca do 10 let věku) – dle věku dětí.
- Kolik je vám let děti? Stromy jsou také různě staré...najde me společně nějaký, který je stejně starý jako vy... Tenhle stromek by klidně mohl být váš kamarád ve škole a sedět s vámi ve třídě.
- Každý najde stromek, který je stejně starý jako on, pak děti hledají stromy miminka – malé semenáčky, popřípadě semínka (např. v dubovém porostu naklíčené žaludy), poté stromy staré jako paní učitelka, maminka, tatínek, dědeček, babička... (děti se upozorní, že na poměry lesa ale vlastně vůbec nejsou babičkami, jsou to teprve mladice a budou žít ještě jednou tak dlouho).
- Díky lesníkům se rozloha lesů zvyšuje, role lesníka při vzniku nového lesa – vysazení kamarádů/stromků v lese zajistili lesníci.

Klikoroh má rád krčky

Délka aktivity: 20–30 minut

Cíl aktivity: Seznámení s klikorohem borovým, role lesníka při vzniku nového lesa

Pomůcky: obrázek klikoroha, poškození způsobená klikorohem, maska klikoroha (ke stažení na www.lesnipedagogika.cz / Ke stažení / Ochrana lesa), lesnický klobouk

Průběh aktivity:

- Děti se rozdělí na 2 skupinky – sazenice a klikorohy, půl na půl, 1 dítě (paní učitelka, lesník) je lesník – dostane lesnický klobouk, klikorohové mají masky (všichni nebo jen pár na ukázkou).
- Lesník sází sazenice na paseku (tzn., že jednotlivé děti bere za ramena a rozmisťuje je v prostoru), lesník je zády ke klikorohům.
- Klikorohové stojí rozmístění kousek dál po lese a snaží se nenápadně dostat k sazenicím a okousat jim krčky. Musí to ale udělat tak, aby lesník neviděl, že se hýbou.
- Klikorohové se pomalu lezením po rukou a chodidlech přibližují k sazenicím. Vždy, když se lesník otočí směrem ke klikorohům, ztuhnou – nesmí se pohnout.
- Pokud lesník uvidí, že se některý klikoroh pohnul, vypadává dotyčný klikoroh ze hry.
- Klikorohové, kteří se dostanou až k sazeničkám, na nich začnou hodovat a okusovat jim krčky (prsty odobávají krky svých spolužáků).
- Okousané sazeničky uschnou a zahynou (sednou si na bobek / spadnou).
- Hra se několikrát opakuje, děti se v rolích vystřídají
- Po hře lesník dětem představí život klikoroha a způsoby, jak před ním lesníci sazenice chrání.

Lapací kůra

Délka aktivity: 15 minut

Cíl aktivity: Návaznost na předchozí aktivitu, role lesníka při vzniku nového lesa

Pomůcky: čerstvé smrkové kůry 30 x 40 cm, borové větvičky, kolíky (větve) na označení, obrázek klikoroha + poškození

Průběh aktivity:

- Děti s lesníkem připravují lapací kůru na klikoroha (pracují jednotlivě nebo ve skupinkách, dle dostupného materiálu).
- Čerstvá smrková kůra se v půli přehne, vloží se do ní borová větvička.
- Lapací kůra se umístí na paseku k čerstvému smrkovému pařezu a přihrne hlinou, aby nevysychala, kolík se zapíchne vedle (slouží k informaci, kde kůra je).
- Ideální je s dětmi po nějaké době zkontrolovat, zda se na pasece objevil klikoroh.

Proč jsou v lese ploty

Délka aktivity: 20–30 minut

Cíl aktivity: Vysvětlení funkce oplocenky – ochrana vznikajícího lesa (= pomáháme lesům růst)

Pomůcky: pásmo, tužka, les s oplocenkou

Průběh aktivity:

- Proč je v lese plot? K čemu slouží?
- Děti mají za úkol ochrannou funkci oplocenky ověřit.
- Pomocí pásma vytýčí v oplocence plochu o rozměrech 10 x 10 m. Stejně velkou plochu vyznačí mimo oplocení.
- Na obou plochách spočítají stromky do výše 1 m a počty porovnají.
- Kde roste stromků víc? Proč?
- Vysvětlení role lesníka při zakládání a růstu lesa.
- Na obou plochách spočítají stromky do výše 1 m – jaký podíl na obou plochách z nich je poškozený zvěří? Na které ploše více a na které méně?
- Vysvětlení role lesníka při zakládání a růstu lesa, nutnost ochrany nového mladého lesa proti zvěři.

Na trhače

Délka aktivity: 25 minut

Cíl aktivity: Vysvětlení role trhače reprodukčního materiálu, semenářství a školkařství při vzniku nového lesa

Pomůcky: karabinky pro všechny děti, lano napnuté mezi několika stromy – mění se výška lana a terén/překážky dle schopností účastníků (lanová dráha), šátky na zavázání očí, látkové vaky (tašky), smrkové nebo borové šišky

Průběh aktivity:

- Kde se tu vzala stromová miminka – malé semenáčky? A odkud se vzala semínka?
- Děti jsou trhači, vybaveny karabinami jako ve skutečnosti, po zaháknutí karabinky na lano napnuté mezi stromy se dětem zavážou oči, děti mají projít poslepu stezku po laně (lano se mezi stromy různě zvedá nahoru a dolů) u každého stromu, kolem nějž je lano obtočeno, musí poslepu přepnout karabinku na lano procházející za kmenem, aby mohly v cestě pokračovat (u dětí velmi úspěšné).
- Po zdolání lanové stezky (trhači vylezli po laně až do koruny) – rozdělení do skupin po 5–6 dětech.
- Na stromech v širším okolí jsou uvázány látkové tašky v takové výšce, aby na ně děti rukou nedosáhly. Děti jsou opět trhači, po skupinách mají za úkol sundat ze stromů vaky plné šišek, které trhači natrhali, každá skupinka jeden vak (vaky jsou o kousek výš, než na ně děti mohou dosáhnout, takže musí vymyslet strategii, jak se k nim dostanou).
- Nakonec se trhači s vaky sejdou v lesní školce u lesníka – a luští semínka ze šišek.
- Informace o trhačích, semenářském závodě, luštění semen, lesních školkách...